

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол _____ № _____

Голова вченої ради

академік НАМН України професор
_____ Ю.В. Вороненко

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
ОСОБЛИВОСТІ АНЕСТЕЗІЇ ТА ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ В
НЕЙРОХІРУРГІЇ ТА НЕВРОЛОГІЇ**

Тривалість навчання — 0,5 міс (78 годин)

Кафедра нейрохірургії

Київ — 2019

ПОГОДЖЕНО

Рішенням вченої ради хірургічного факультету

Протокол _____ № _____

Голова вченої ради хірургічного факультету

доцент _____ В. Й. Шуба

Склад робочої групи

Поліщук Микола Єфремович	завідувач кафедри нейрохірургії НМАПО імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор
Педаченко Юрій Євгенович	професор кафедри нейрохірургії НМАПО імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор
Короткоручко Анатолій Олександрович	доцент кафедри нейрохірургії НМАПО імені П. Л. Шупика, кандидат медичних наук, доцент

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Особливості анестезії та інтенсивної терапії в нейрохірургії та неврології» призначена для підвищення кваліфікації спеціалістів нейрохірургів, невропатологів, анестезіологів.

Цикл проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НМАПО імені П.Л. Шупика з урахуванням вимог постанови Кабміну від 28.03.2018 № 302 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабміну від 21.08.2019 № 800, наказу МОЗ України від 22.02.2019 № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів», зареєстрованого в Мін'юсті 25.03.2019 за № 293/33264, та інших нормативних документів, що регламентують підготовку фахівців галузі знань «Охорона здоров'я» на післядипломному етапі.

Мета циклу — удосконалення теоретичних знань та практичної підготовки, формування, оновлення, поглиблення ключових професійних компетентностей, а також отримання нових актуальних знань з анестезії та інтенсивної терапії в неврології та нейрохірургії, необхідних для професійної діяльності слухачів відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я, ознайомлення з новітніми досягненнями в галузі тощо.

Цикл тематичного удосконалення передбачає розгляд питань анестезії та інтенсивної терапії, які важливі для нейрохірургів, невропатологів, анестезіологів.

Програма охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних нейрохірургам,

невропатологам, анестезіологам для належного здійснення професійної діяльності.

Програма містить 11 курсів

За додатковими програмами включено питання імунопрофілактики.

У навчальному плані циклу зазначено контингент слухачів, тривалість їх навчання, розподіл годин, відведених на вивчення розділів навчальної програми. У разі необхідності, враховуючи базовий рівень знань слухачів, кафедра може вносити корективи та доповнення до навчальних годин, які регламентовані навчальними планами, в межах 15 % від загального обсягу часу.

Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення доповнені переліком питань до заліку, переліком практичних навичок, списком рекомендованих джерел.

Для виконання цієї програми під час навчання передбачено такі види навчальних занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарських занять.

Проміжний контроль знань здійснюється за рахунок годин, передбачених на семінарські заняття.

Для визначення рівня засвоєння програми циклу тематичного удосконалення передбачено підсумковий залік (2 години). Слухачам, які виконали програму і успішно склали залік, видається посвідчення про проходження циклу встановленого зразка.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ «ОСОБЛИВОСТІ
АНЕСТЕЗІЇ ТА ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ В НЕЙРОХІРУРГІЇ ТА
НЕВРОЛОГІЇ»

Тривалість: 0.5 міс(78годин).

Контингент: нейрохірурги, невропатологи, анестезіологи

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Семінари	Практичні заняття	Разом
1.0	Особливості анатомії та фізіології ЦНС, що мають значення для ІТ та анестезії у нейрохірургічних хворих. Дослідження хворого з порушеною свідомістю Безпека та моніторинг під час анестезії та у відділенні ІТ. Особливості обладнання для анестезії та моніторингу в нейрохірургії та ІТ	2	2	2	6
2.0	Особливості фармакології в нейроанестезії та ІТ. Інфузії та трансфузії під час анестезії	2	2	2	6
3.0	Дослідження повітряних шляхів, особливості важкої інкубації в нейрохірургії. Особливості анестезії та ІТ при травмі головного та спинного мозку	2	2	4	8
4.0	Сепсис, септичний шок, багатоорганна недостатність	2	2	2	6
5.0	Підхід до неврологічних проблем у відділенні ІТ, внутрішньочерепний тиск, моніторинг	2	2	2	6
6.0	Особливості анестезії та ІТ у хворих з інсультом та патологією судин.	2	2	2	6
7.0	Особливості анестезії та ІТ при поєднаній травмі	2	2	2	6
8.0	Особливості анестезії та ІТ при операціях на хребті та спинному мозку	2	2	4	8
9.0	Особливості анестезії при операціях на головному мозку	2	2	4	8
10.0	Ускладнення анестезії та раннього післяопераційного періоду	2	2	2	6
11.0	Особливості анестезії при супутній патології в нейрохірургії	2	2	4	8
Додаткові програми					
	Питання імунопрофілактики	2			2
	Залік		2		
	Разом:	24	24	30	78

Навчальна програма
циклу тематичного удосконалення «Особливості інтенсивної терапії та анестезії в нейрохірургії та неврології»

Код		Назва курсу
Розділ	Тема	
1	1.1	Особливості анатомії та фізіології ЦНС, що мають значення для ІТ та анестезії у нейрохірургічних хворих. Дослідження хворого з порушеною свідомістю
	1.2	Безпека та моніторинг під час анестезії та у відділенні ІТ. Особливості обладнання для анестезії та моніторингу в нейрохірургії та ІТ
2	2.1	Особливості фармакології в нейроанестезії та ІТ. Інфузії та трансфузії під час анестезії
3	3.1	Дослідження повітряних шляхів, особливості важкої інкубації в нейрохірургії. Особливості анестезії та ІТ при травмі головного та спинного мозку
4	4.1	Сепсис, септичний шок, багатоорганна недостатність
5	5.1	Підхід до неврологічних проблем у відділенні ІТ, внутрішньочерепний тиск, моніторинг
6	6.1	Особливості анестезії та ІТ у хворих з інсультом та патологією судин.
7	7.1	Особливості анестезії та ІТ при поєднаній травмі
8	8.1	Особливості анестезії та ІТ при операціях на хребті та спинному мозку
9	9.1	Особливості анестезії при операціях на головному мозку
10	10.1	Ускладнення анестезії та раннього післяопераційного періоду
11	11.1	Особливості анестезії при супутній патології в нейрохірургії
		Додаткові програми
		Питання імунопрофілактики

**ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
ДЛЯ ЦИКЛУТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ТА АНЕСТЕЗІЇ В
НЕЙРОХІРУРГІЇ ТА НЕВРОЛОГІЇ»**

1. Методика вимірювання внутрішньочерепного тиску
2. Методика вимірювання артеріального тиску прямим методом
3. Алгоритм дій при важкій інтубації

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ
ДЛЯ ЦИКЛУТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ТА АНЕСТЕЗІЇ В
НЕЙРОХІРУРГІЇ ТА НЕВРОЛОГІЇ»**

1. Важливі особливості анатомії та фізіології ЦНС, що мають значення для ІТ та анестезії у нейрохірургічних хворих.
2. Особливості дослідження хворого з порушеною свідомістю
3. Особливості анестетиків, що використовують під час анестезії в нейрохірургії
4. Дослідження повітряних шляхів для вчасної діагностики важкої інкубації в нейрохірургії.
5. Порядок дії анестезіолога у хворих з важкою інтубацією.
6. Особливості анестезії у хворих з травмою головного мозку
7. Особливості ІТ у хворих з травмою головного мозку
8. Особливості анестезії у хворих з гострою травмою спинного мозку
9. Особливості ІТ у хворих з травмою спинного мозку
10. Сепсис, септичний шок, багатоорганна недостатність
11. Підхід до неврологічних проблем у відділенні ІТ, внутрішньочерепний тиск, моніторинг
12. Особливості анестезії та ІТ у хворих з інсультом.
13. Особливості анестезії та ІТ при поєднаній травмі
14. Ускладнення анестезії та раннього післяопераційного періоду
15. Особливості анестезії при супутній патології в нейрохірургії
16. Безпека та моніторинг під час анестезії та у відділенні ІТ.
17. Особливості обладнання для анестезії та моніторингу в нейрохірургії та ІТ
18. Особливості фармакології в нейроанестезії та ІТ.
19. Інфузії та трансфузії під час анестезії
20. Дослідження повітряних шляхів, особливості важкої інкубації в нейрохірургії.
21. Сепсис, септичний шок, багатоорганна недостатність
22. Підхід до неврологічних проблем у відділенні ІТ, внутрішньочерепний тиск, моніторинг
23. Особливості анестезії та ІТ у хворих з інсультом та патологією судин.
24. Особливості анестезії та ІТ при поєднаній травмі
25. Особливості анестезії та ІТ при операціях на хребті та спинному мозку

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Анестезіологія та інтенсивна терапія : підручник / за ред. І. П. Шлапака. – К. : Фенікс, 2019. – Т. 2. – 500 с.
2. Морган Дж.Э., Михаил М.С., Марри М.Дж. Клиническая анестезиология. в 3-х томах,- 4-е изд. 2016.- 1210 с.
3. Anaesthesia, Trauma and Critical Care. Course Manual. The ATACC Group Eighth Edition, 2018,- 460 pp.
4. Jane B. The management of pain / B. Jane, F. Scott, R. James. – New York: Walter Kluwer, 2018. – 349 с. – (5).

Інформаційні ресурси

5. Guidelines for trials of drug treatments in tension-type headache. First edition: International Headache Society Committee on Clinical Trials in Tension-type Headache. [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1046/j.1468-2982.1995.015003165.x>.
6. Guidelines of the International Headache Society for controlled trials of preventive treatment of chronic migraine in adults. [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0333102418758283?url_ver=Z39.88-2003&rfr_id=ori:rid:crossref.org&rfr_dat=cr_pub%3dpubmed#articleShareContainer.
7. Guidelines of the International Headache Society for controlled trials of acute treatment of migraine attacks in adults: fourth edition. [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6501455/>.
8. The International Classification of Headache Disorders, 3rd edition. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ichd-3.org/>.